pripravili komunikacijsko strategijo oziroma digitalno kampanjo za EUSAIR, povezano z njihovim področjem. Temu bodo prisluhnili tudi vladni govorci in drugi iz EUSAIR, da bodo spoznali, kaj si mladi mislijo o platformi.

Stopiti iz svojih okvirjev

"Motivacijski dogodki, ki povezujejo, pomenijo za mlade nek 'network', mreženje, ki ga bodo lahko uporabili v nadaljnjem življenju. K tem sošolcem, vrstnikom iz držav, ki so vključene, se bodo lahko vračali, ko bodo raziskovali svet. Ko koga poznaš, je vedno lažje, prispeva pa tudi k boljšemu počutju," razmišlja Bojana Cipot. Temu je pritrdila tudi srednješolka Ema Novak, ki je v Tirani s svojo poslovno idejo Passionis (naravno sadno šminko, narejeno iz pravega liofiliziranega sadja, ki služi kot naravna aroma in barvilo) skupaj s sošolkami Najo Kambič, Saro Absec in Brino Goleš zasedla drugo mesto. "Na tekmovanje Popri smo se prijavile, ker smo želele izvedeti, kakšna se njim zdi naša ideja. Po zmagi na regijskem, državnem tekmovanju je sledila Albanija, tam smo se družile, spoznale druge narode. Med seboj smo se povezali, največ pa nam je pomenilo to, da smo zrasli kot osebe, vsak po svoje, morali smo stopiti iz svojih okvirjev, tudi uporabljati tuji jezik. Te zanimive izkušnje se bomo lahko vedno spominjali, vzpostavili pa smo še stike z ljudmi, ki nam zdaj pomagajo pri nadaljnjih projektih. To je pomemben korak za nas tudi za pridobitev investitorjev, s pomočjo katerih bi našo poslovno idejo lahko razvijali naprej," je povedala. Slovenska podjetniška ekipa študentov, ki je tudi zasedla drugo mesto (Zvočna zakladnica Mesečina), je prav tako izpostavila, da se pred dogodkom ni zavedala pomembnosti tega tekmovanja, nato pa so v Tirani spoznali ljudi, ki so globoko v podjetništvu, kar jim bo zagotovo pomagalo na nadaljnji poti.

Ugodne razmere doma, da se lahko vračajo

Gimnazijka ekonomske gimnazije v Novem mestu Ema Novak opaža, da sta Slovenija in regija sicer pripravljeni narediti korak naprej za mlade, a veliko se še da narediti, mladi namreč naletijo na mnoge ovire, ki jih morajo premagati. "Če pogledamo ta naš primer proizvodnje šmink - v Sloveniji se ta šminka še ne da proizvesti, saj še nimamo teh naprav, ko pa bomo to čez čas razvijale, bomo primorane iti v tujino. Za razvoj novih produktov tukaj ni toliko možnosti. V Sloveniji kozmetika še ni toliko razvita, tu smo imeli prvo težavo tako z embalažami kot z izdelavo, že samo z recepturo na začetku. Veliko smo morale narediti same," je povedala.

V jadransko-jonski regiji so priložnosti, premiki za mlade, a ti si jih lahko v prvi vrsti naredijo le sami, doda Cipotova. Ob dolgoletnem stiku z mladimi na najrazličnejših področjih opaža, da mladi uhajajo iz vseh teh držav, da je še vedno prisoten beg možganov. "A to, da mladi zapustijo dom, državo, ni njihova prva opcija. Zelo bi si želeli ostati doma, tu iščejo priložnosti. To jim lahko ponudi Popri, s pomočjo katerega si lahko sami ustvarijo delovno mesto. Ustvarjanje dobrega državljana, ki bo samozavesten, odgovoren, ki se bo znal odločati, prilagoditi različnim situacijam na način, da bo ostal doma, ustvarjal delovno mesto tudi za druge, je dobrobit projekta v teh državah. Vidim, da to opažajo tudi drugi, tuji tehnološki parki," je razložila. Mladi ob tem seveda potrebujejo priložnosti, mehanizme, delovna mesta, zato so tu razni programi Evropske unije. "Naj gredo tudi v tujino, naj se preizkusijo v vseh teh priložnostih, a zelo pomembno je, da potem pridejo nazaj domov," razmišlja. "Tudi zato smo želeli, da odločevalci slišijo, kako pomembno je že danes vključiti mlade v različne procese, da so aktivni s svojimi idejami. Doma je treba ustvariti ugodne razmere, da se bodo lahko vračali. Tukaj je ta povezava rasti, razvoja, kohezije in celotne Evrope. Mi imamo ambicijo iti še naprej, ne bomo ostali pri devetih državah, želimo povezati Evropo, mlade. Vsi skupaj rastemo in prispevamo k boljši Evropi, skupnosti in prihodnosti."

Mladim priložnost že zdaj

Popri je bil sicer sprva lokalen projekt na Goriškem, nato se je razvil v nacionalno tekmovanje.

> Mi jih ne učimo, ne opozarjamo, da naj bodo ekološki, zeleni, digitalni, vse to, kar Evropa želi od nas, saj oni s tem že živijo in je za njih samo po sebi umevno

"Pred tremi leti smo poskušali najprej razširiti naš slovenski prostor in k projektu smo povabili slovenske šole v Italiji. Videli smo, da so precej zainteresirani, ambiciozni. Rekli smo si, zakaj ne bi naredili nekaj mednarodnega, sploh ob priložnosti v letu 2021, ko je Slovenija predsedovala jadransko-jonski regiji. Povezali smo se z zunanjim ministrstvom in ministrstvom za kohezijo ter prišli v uradni program predsedovanja Republike Slovenije. Nadalje smo poskušali povezati devet držav jadransko-jonske regije. Zdaj jih je deset, naslednje leto računamo na še eno. Tako smo uspešno spisali to zgodbo, lani prvič online, letos pa fizično v Tirani," je še povedala Bojana Cipot iz Primorskega tehnološkega parka. A ne gre samo za tekmovanje, to je samo zaključek njihovega dela, je dodala. Priprave, delavnice z mladimi od osnovne šole do fakultet skupaj z mentorji, podjetniki organizirajo že mesece pred tem. Ob predsedovanju so želeli izkoristiti ta politični trenutek, da bi tudi odločevalci slišali, s čim se ukvarjajo mladi, je razložila.

"Rastemo, delimo znanje in želimo, da so tudi ostale države polnopravne članice, odgovorne za sodelovanje. Vsaka na svojem območju države gre skozi ta postopek priprav mladih ekip na tekmovanje. Oni najprej naredijo nacionalno tekmovanje, nato pa se srečamo. Gre za kohezijo, ko vse države rastemo skupaj, saj znanje in izkušnje delimo in tako se razvija cela jadransko-jonska regija. Obenem je Popri velik prispevek Slovenije. Forum je sam po sebi največji in najpomembnejši dogodek predsedujoče države EUSAIR. Gre za zaključek predsedovanja in predajo predsedovanja naslednji državi, prisotni so bili odločevalci, predstavniki ministrstev, gospodarstveniki. Razvijajo se novi projekti, nove priložnosti. Že lani smo zraven povabili mlade. Zakaj? Da se strategija osveži, zaradi dinamike, da dajo priložnost mladim že zdaj. Zakaj bi čakali na jutri, če lahko že danes odločajo o svoji prihodnosti? Zakaj bi mi, ki smo že šli skozi ta postopek, odločali o njihovem življenju? Želimo jim dati besedo, mesto, da se počutijo del tega, da so soodgovorni," je sklenila Bojana Cipot.

Podelitev nagrad ekipi Slovenije Passionis, 2. mesto, kategorija dijaki Foto: Primorski tehnološki park